

Nro 41.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Májusnak 23 dik napján 1794.
esztendőben.*

Olasz Ország.

A' miolta a' Frantzia szabadságnak és égyen-
lőségnek fegyveres apostolai, a' *Génuai*
Köz. Társaságnak határaiba erőszakosan bé ro-
hantak, azóltától fogva fel nyit szemekkel vi-
gyáz az oda való fő kórmány szék, melly Ta-
nátsnak neveztetik, az ottan lévő és apródonként
öregbedő, Jakobinusi gondolkozású hazafiaknak
és idegeneknek mozdúlásaikra. Nemtsak a' köz
nép, hanem még a' *Génuai* nemesség, sőt még
a' Tanátsnak tagjai közt is nem kevesen találtat-
tak olyanok, a' kik a' Frantzia pénznek ereje
által meg engedték magokat vakitatni, és éppen

azon lábra állítani azon Társaság igazgatásának formáját, a' mellyen áll most Frantzia Ország, eggy szóval, tellyes tehetségekkel azon erőlköd-
 tenek, hogy a' Fr. új constitutiót magok közibe bé vihessék. Sok levelek fogattattak el olyanak, mellyek e' dolognak igazságát nyilvánságosan bizonyittják. E' miatt sokan fogságra vettek mind a' nemesség, mind a' köz nép közzül. — Kiváltképen a' *Génuai* ifjúságra ragadott el ezen Frantzia nyavalya. Arra való nézve szükségesnek itilte a' *Génuai* Tanáts minden külső nemzettekkel való levelezést meg tiltani, minden némű fegyvereket el szedetni a' lakosoktól, és minden ottan tartózkodó Frantziákkal való társalkodástól el vonni s. a. t.

Néhány közönséges levelek azt hirdették, hogy Sabaudiának fő és anya városa *Bástia* el foglaltatott légyen az Anglusok által; hanem már most bizonyossan mondhattuk, hogy ez a' köz hir fundamentom nélkül való, annyi mindazáltal tsak ugyan bizonyos, hogy keményen szorongatták azt a' Brittusok, nemtsak a' vizen, hanem még a' szárazon is, és hogyha újjabb Fr. seregek nem küldtetnek a' bé zárlott őrizetnek segítségére, nem sokára kéntelen leszen magát fel adni. *Salicetti* nemzeti biztos személyesen mondatik *Tulonba* el mentnek lenni, az ottan kikészitetett hajó seregnek siettetésére, 's *Bástia* segítségére való küldetésére. — A' Pedemontziumba bé tsapott Frantziákhoz számos seregek érkeztenek immár, mellyeket lehetetlen leszen onnan sok vér ontás nélkül ki küzöbölni. Az *Onegliába* bé menteknek 16 ezerre tétetik számok, sőt sokan azt merik mondani, hogy többen vagynak az Olasz Ország tartományokban táborozó Frantziák 100 ezernél, mellynek igazságáról mindazáltal méltán lehet kételkedni. Hanem tsak ugyan bizonyosnak lenni mondatik, hogy az oda küldetett Frantziáknak fel tételek legyen, elsőben a' Sárdinai Státusokba, onnan pedig az Austriai Lombárdiába való bé tsapás.

Frantzia Ország.

Hogyha néhány közönséges levelek hitelt érdemlenezek, allig múlik el egy nap, mellyen *Párisban* 10, 20, több 's kevesebb ember ne részeseülne *madame gvilotine* keserű szerelmében. Mi lehet ezen szüntelen való öldöklésnek valóságos oka, valósággal meg nem lehet határozni. Sokan a' N. Gyűllés és közönséges Jóra ügyelő *commissió* kégyetlenségének, mások az el keseredett nép maga el szánásának, nem kevesen az Angliai font Sterlingnek tulajdonittyák azt. A' tolvajt, tolvaj társának fel akasztatása, a' gyilkost, gyilkos társának kerékbe való törettetése, a' szökni kívánó katonát, el szökött, de ismét kézre került pajiársának kemény meg vesszőztetése meg rettentti, és ha meg nem téríti is gyakorlott bűneiből, leg alább sokkal szemesebbé teszi, 's egy ideig meg tartoztatya vétkes indulattyának ki elégítésétől. Ellenben nemhogy kissebbülne Frantzia Országban, a' békételeneknek, a' haza árulóknak, a' Fr. Köz. Társaság ellenségeivel égyet értőknek száma, ámbár minden nap szemeik előtt vagon a' szomorú példa; sőt inkább mind inkább inkább szaporodik. *April.* 28 dik napján 33 személlyek áldoztattak fel a' *gvillotinének*. — *Májusnak* 2 ik, 3 ik, és 4 ik napján ismét 35 ten, a' kik közzül valók vóltanak *Langlois de Pommeuse* a' Párisi vólt Parlamentomnak egy nevezetes tagja és tanátsosa, feleségestül égyütt, két Párisi gazdag pénz-váltók *L. D. Tassin*, és *G. Tassin, Deletang*; *Máring* Manhejmi pénz-váltó, ezeken kívül néhány nemesek, árendások, kerészek, tisztek, granatérosok, szolgáló leányok, papok és kereskedők.

A' miolta *Hebert* és *Danton* complótja ki nyilatkozott, azóltától fogva sokkal vigyázóbb a' N. Gyűllés a' gyanús embereknek lépéseikre. A' Póstákra vigyázó, és az Orzágnak határain tartózkodó *commissiónak* tagjai kötelesek az ollyatén leveleket Párisba küldeni, a' mellyek külső

tartományokba útasítottak, mellyek fel szaggatván, szorosan meg vizsgáltnak, és ha semmi ártalmas dolgok nem találtak benne, vissza küldtetnek a' levél iróknak.

Barrere, a' közönséges Jóra ügyelő Commis-siónak szószóllója, fel menvén *Májusnak* első napján tartatott gyűlésben, az óraló székbe, ilyenképen kezdette a' Fr. Köz. Társaságnak hatalmát és bődögségát magasztalni: „ Napkelet-től, *úgymond*, napnyúgotig, északtól délig terjed ditsőségünk, olytén dolgokat közlünk veletek, a' minéműeket ti magatok kívánhattok. Önön magok az elementumok, avagy élteő állatok szövetségre léptek velünk ellenségeink ellen. Eggy linea hajónk, el vett eggy Anglus fregattát, eggy más Anglus hadakozó hajót pedig a' tűz eméztett meg. Nem sokára *Karthágó* dallyára juttatja a' mi respubicánknak politikája, és bátorsága N. Britanniát, fregattáink pedig örökös fogságra küldik tengeri kereskedéseket — ismét hét hajót vettének el az Anglusoktól, mellyek között két-tő 200 tonnás vólt, és az Áfrikai szeretsenekkel való kereskedésre rendeltetett. Az *Ardenni* armádiának fő kormányozója azt írta hozzánk *Philippevilléből*, hogy harmad naptól fogva szüntelen verekednek az ellenséggel vitéz katonai, és hogy ő segítségére fog lenni az északi armádiának. A' napkeleti *Pyreneusi* hegyek alatt szüntelen győzödelmeskednek seregeink. — *Dagobert* Generál *Urgelt* el foglalta, a' ki minekutánna messze bé üzte vólna a' Spanyólokat határaikon, maga is el esett. A' nevezett városban 400 szekér gabonát, sok szarvas és vágni való marhát, eleséget pedig nagy bővséggel nyertének vitéz seregeink s. a. t. Az északi armádiáról azt a' jelentést tette, hogy annak eggy részze, napnyúgoti Flandriában igen szerentsés vólt, és nemtsak megverte az égyyesült Austriai, és Agliai seregeket, hanem azon tartománynak nevezetesebb városait *Menint* és *Cortryket* is el foglalta, és hogy nem sokára nagyobb előmenetelt is fog ottan tenni.

Önnön maga *Pichegru* Generál is azt írta *Cortryk*-ből, hogy *Dünkerkától* fogva *Givetig* meg támadták a' patrióta seregek ellenségeiket, 's jeles győzelmét vettének rajtok — hogy ottan, t. i. *Cortrykban* 100 embert, és 3 ágyút fogtanak el — hogy sok vasat, vaskat, rezeset, bört, ezüstöt, aranyat, polztót foglaltanak el, 's küldötteknek *Ryssebe* — hogy *Fürnest*, *Ypernt* ostromolják — hogy az ellenek fegyvert fogott parasztoknak házaikat és vagyonait tüz által meg emésztették; hogy néhány naptól fogva szüntelen való tüzet lássanak, 's ágyú dörgéseket halljanak az ellenségnek földén — hogy azon musika és világosság mellett örömet tánczolljanak a' patrióták s. a. t.

Májusnak 5 dikén tartatott gyűlésben, koránt sem beszéllett olly magos hangon *Barrere*, mint annakelőtte, már ekkor meg vallotta *Landreecynek* az égyyesült seregek által lett el vétetését, de ennek is nem a' Fr. kórmányozó vezérek vigyázatlanságát, tudatlanságát, restségét, nem a' patrióta seregeknek félelmét, kitsiny szívűségét, hanem a' battériáknak ellenség tüze által lett demontiroztatását, az az, haszon vehetetlenségét tette valóságos okául. Egyszermind azzal biztatta a' nemzeti képviselőket, hogy a' győzelem egy 's két szempillantásig távozott el a' Fr. tábortól, de majdan vissza fog oda térni, nem sokára vissza fogja azt az északi ármádia hívni, azért nem illene sem nékiek, sem a' népnek eddig való reménységében el tsüggedni.

A' mi Frantzia Országának belső állapotját illeti, az egy szálnival sem jobb most, mint volt ennekelötte, nem is lehet valameddig a' háborúnak tüze le nem tsendesedik, és vagy az új constitutió erősebb fundamentomra nem épittetik, vagy a' régi uralkodásnak formája helyre nem állittatik, e' pedig mind kettő sok időt, fáradságot, költséget, és vér ontást okozhat. — A' N. Gyűlésnek néhány szemesebb tagjai nehezen szen-

vedik, méltán is *Robertspierrének* nép előtt való nagy kedvességét, tekintetét, és hatalmát, attól tartván, hogy végtére is dictátorságra emeli magát, 's második *Cromwel* leszen belőle. Erre való nézve *Barrere* és *St. Just* szoros égygyességre menvén egymás közt, azon iparkodnak, hogy nyakát szeghessék *Robertspiernek*, hanem könnyen meg eshetik, hogy a' melly vermet ők amannak ásnak, magok fognak abba bé esni.

A Tsatázó Piatzokról

A' közelebb múlt szerdán dél után ki adatott különös újság levélben, többnire azoknak száma jegyeztetik fel, a' kik, *April.* 26-dik napjától fogva, eddig vólt nagyobb 's apróbb tsatákban el hüllottanak, sebet kaptanak, rabságba estenek, és el tévelyedtek. A' 26-diki tsatában el esteknek száma 196 emberre, 's 140 lóra tétetik; a' sebbe esteknek száma 1163 emberre, és 175 lóra; az el fogattattaknak és el tévelyedteknek száma pedig 91 emberre, és 24 lóra. — A' holtak között valóknak lenni mondattatnak *Michalevich* Obester, a' Szerviai szabad seregnek igen bátor és vitéz kórmányozója; *Gr. Kurovsky* és *Preusz* kapitányok a' Zezschwitz vasas regementétől; *Hranillovich* fő hadnagy a' Bydeskuti granatéros batalionnyától, és *Kienmeyer* fel hadnagy az *Odonell* szabad seregétől. Sebbe estenek: *B. Alvinczy* F. M. Lajtnánt; *Proháška* fő Strázsamester a' Generál Stábtól; *Trautenberg* kapitány, és *Tintinier* all hadnagy a' Rousseau granatéros batalionnyától; *Melitz* és *Kurzer* kapitányok, *Apáti* és *Watzl* fő hadnagyok a' Bydeskúty granatéros batallionnyától; *Lilienberg* fő hadnagy Wallis Mihály gyalog regből; *Mangold* zászló-tartó Brechainville regből; *Doffing* kapitány, *Steiner* fő hadnagy, *Heckner* all hadnagy, *Rabinel*, *Wildenbrunn*, és *Stecher* zászló-tartók Erbach regből; *Hauser* zászló tartó Wartensleben regből; *Maurovich* kapitány Stein regből; *Denayr* kapitány,

Delikmonovich fő hadnagy, *B. Gall* all-hadnagy, és *Prziborsny* zászló tartó, a' Császár nevét viselő gyalog rgből; *Peyossenovich*, 's *Kirchenbetter* kapitányok, *Lendvay*, *Terrasch*, *Fenyvessy* és *Pitter* fő hadnagyok, *Kréda* all hadnagy, *Szeitz* és *Helm* zászló-tartók *Elzterházy Antal* rgből; *Wernicourt* kapitány a' *Benyovszky*, volt Orosz regből; *Surgant* fő hadnagy, 's *Ossiliván* zászló-tartó *Murray* rgből; *Nicolajevich* kapitány, *Ivanovich* és *Avirovich* fő hadnagyok, *Illich* all hadnagy, 's *Petro* zászló tartó a' Szerviai szabad seregtől; *Wagner* kapitány a' *Karajczay - Jellky* fő hadnagy a' *Lobkovitz* könnyű szerű lovas regementeitől; *Báró Seeberg* és *B. Ritterstein* kapitányok, *Hodossy* fő hadnagy, és *Torkos* all-hadnagy a' *Zejschwitz* vasas rgből; végtére *Váray* all hadnagy *Sándor Leopold* huszár regementéből. — Fogságba esett *Wratzfeld* zászló-tartó az *Odonell* szabad seregéből.

Landrecy várának ostromoltatása alatt, a' hadi Cancelláriának jelentése szerént, 19 emberünk esett el, 's 90 kapott sebet. Az elsőbbek közt találtatott *Reichmänn* pattantyús all hadnagy; az utólsóbbak közt *Cattancy* zászló-tartó *Károly* fő hertzeg gyalog rgből.

April. 19 ik napján történt tsatában, 36 emberünk 14 ló hüllott el, 257 ember 27 ló kapott sebet, rabságba estek 's el tévelyedtek 5 ember. A' sebbe estek közt volt *Christel* kapitány és *Waibel* fő hadnagy *Erbach* rgből; *Gr. Trautmansdorf* az *Uhlanusok* seregéből; *Körper* fő hadnagy, és *Bialis* zászló tartó *Stein* rgből; *Savich* zászló-tartó a' Szerviai szabad seregből; *Hackhofer* all hadnagy a' *Tyrolisi* stutzos seregtől.

Ferdinánd Austriai fő hertzegnek, 's eggyfersmind Lombárdia kapitányának *Mediolanum* ből, e' folyó hólnapnak 10-dikén a' *Bétsi* hadi Cancelláriához küldött jelentéséből olvassuk, hogy az eggyesült Austriai és *Pedemonti* seregeknek kormányozója *Colli* Cs. K. *Feldmarsal* *Lájtinánt* az

ellenségnek nagy száma által *Colli-Tendéből* ki nyomattatott, 's *Limone* nevű helységen túl kén-telenített magát vonni, kinek fedezésére a' *Mondovában* és *Cévában* állott Gr. *Argenteau* G. Májor közelebb vonta magát. Az *Aostai* herczegségbe ugyan bé mentek a' Frantziák, de a' jelentés szerént, még eddig előbb nem nyomúttak.

April. 25-dik és 27-dik napjain *Colli F. M.* Lájtinánt és Frantziák közt történt tsatákban 800 patrióták mondatnak el esteknek lenni, részünkről pedig csak 37 ember, 60 sebet kapott, 135 fogságba esett, 200 pedig el tévelyedett. A' megholtak közt találtatott *Canzy* kapitány, fogságra vitetett *Rapinel* kapitány, sebbe esett *Swoboda* fő hadnagy, mindnyájan *Belgiojosó* regementéből való; *Zanelli* azon seregből való zárló tartó sebet is kapott, fogságba is esett.

A' miképen néhány közönséges levelekből olvassuk, szoros állapotban vagynak a' Frantziák *Flandriának* napnyúgoti részében, magoknak is kevés reménységek vagyon az ottan, 's nevezetesen *Cortrykban*, vagy *Courtrayban* gyűjtött prédának honnyaikba lehető vitetésekre. — Egy *Brüsszeli* levél azt beszéli, hogy 400 prédával megterheltezt szekeret akartak *Rysselbe* küldeni, de allig mehettek két órányi járó földre, a' mikor ismét vissza kellett nékiek térni, mivel a' *Yorki* hertzeg egészen el állotta úttyokat, és *Pichegrü* Generál ármádiája is úgy el van az északi ármádiától zárattatva, hogy vagy egészen fogságra kell annak menni, vagy nagy veszedelemmel magát keresztül vágni az égyesült seregeken. Reményljük, hogy nem sokára bővebb, 's bizonyosabb tudósítást fogunk ezen környülállásokról venni. Igaz ugyan, hogy a' Frantziáknak napnyúgoti *Flandriába* lett bé ütések, a' Cs. Kir. égyesült ármádia derekának nagy akadályt okozott; még is mindazáltal úgy helyheztette *Koburg* hertzeg maga seregeit, hogy annak égyik colonnéja *Avesnes*, következőképen *Mobözs* felé nyomúl előre, másik colonnéja pedig *Cambrayt* fog-

ja körül keríteni, és hogyha Gróf *Klerfait* hadi Tármesternek szerentséje lehetne *Pichegrü* Generálnak meg verésére, úgy olztán egész erővel lehetne a' nevezett erősségeknek ostromlásához kezdeni, de addig, tellyességgel nem. Eggy *Brüszszi* magános levél azt mondja, hogy Gr. *Salis* Austriai Generál, *Ypern* városának kormányozója, *Poperinget* el vette a' Frantziáktól, 300 embert közzüök öfzve aprított, és 3 ágyút, 's két haubitzát töliök el vett; mivel pedig a' tegnap előtt ki jött udvari különös újság levél még tsak eggy szóval sem emlékezik ezen történetről, mig bizonyosabbat hallándunk, fel függesztjük itéletételnket.

Eggy más, *Májusnak* 5-dikén költ levél azt hirdeti, hogy azon napon, reggeli 8 órakor *Beveren* és *Harlebeck* közt öfzve tsaptanak légyen az égyyesült Austriai és Anglus seregek a' Frantziákkal, a' kik ezen a' tájjon akartak *Cortrykból* *Ryssel* felé magoknak útát nyesni. Észre vévén szándékjokat *Gontreuil* Würtemberg gyalog regimentének Obestere eggy batallion gyalogsággal, és 2 escadron lovassággal rajtok hajtott, 's szerentséssen ki is nyomta őket *Harlebeckből*.

A' *Saar* vize mellől, nevezetesen *Lotharingiának* azon részéből, melly 1630 dik elztendőtől fogva, a' Frantzia revolucionának kezdetéig szakadatlanúl a' *Treviri* V. Fejedelemség birtokában vólt, az a' hir érkeze leg közelebb hozzánk, hogy *Májusnak* 7 ik napján, reggeli 8 órakor számos Frantziáság támadta meg a' *Merzigi* ör-álló helyet, holott Gr. *Lusignan* Bender regimentének Obristlájtinánya 600 emberrel vigyázott. — A' Frantziák 4000 gyalog, 's 500 lovas katonákból állottak, és két oldalról ágyúzták *Merzig* városát, 's három izben akartak a' köfalakra fel hágni rettentő ágyú ropogások alatt, de mind annyiszor vissza verették. Eggy más Fr. colonné hátúl akarta a' *Merzigi* öríző katonaságot meglopni, hanem ennek is gyalázattal kellett visszafutni, 's engedni az Austriai vitézségnek. —

Estéli 8 óráig tartott a' velek való tsata, a' mi-
dön meg szünnén az ágyúzástól, éjfélt után 1 óra-
kor 4 óránira vonták magokat vissza, 24 szekér
sebeseket és hóltakat vivén el magokkal. A'
Bender regementéből el hüllottaknak száma 13
emberre tétetik, a' sebbe esteké pedig 41 re. Köz-
zülök égyetlen eggy ember se esett fogságba;
ellenben a' Frantziák közzül 17-en fogattattak el.
Nagy segítségére vóltanak a' fel fegyverkezett
parasztok a' *Bender* regementének, a' kik a' re-
guláris katonáknak soraikba álván 12 egész óráig
állották ki a' tüzet, 's kettőnél több nem kapott
közülök sebet. Az ellenség ágyú tüze által sok
házak meg sebesítettek *Merzigben*, de azok köz-
zül égynél több tsak ugyan meg nem égett.

Moguntziai tudósításokból tudjuk, hogy a'
Prusszus seregek egész erővel marsirozzanak *War-
mátzia* és *Frankenthal* felé; hogy égyynéhány re-
gementek parantsoltattak a' két hidi (*Zweibrük-
ken*, *Bipont*) hertzegség felé indulni; hogy Gr.
Kalckreuth Generál Lajtinánt *Meisenheimba* vitte
által a' fő kvártélyt; hogy a' Frantziák a' *Saar*
vize partyán készítettett sántzaikba vonnyák ma-
gokat vissza; hogy *Moreau* Fr. Generál *Hombur-
got* és *Zweibrückent* el hagyta; hogy már *Lauter-
nig* portára járjanak a' Prusszusok; hogy *Rosberg*
környékén fognak táborba szállani s. a. t. Ezen
említett, 's több környülállásokból tehát azt a'
következést lehet ki húzni, hogy azon a' részen
és rövid idő múlva el fog az ellenségeskedés kez-
dődni.

A' Fels. Prussziai király tudtára adatta a'
Rajna mellett táborozó seregeinek, hogy a' Len-
gyel Országi nyúghatatlanság és zenebona miatt
lehetetlen magának személlyesen közöttök meg je-
lenni. Azért is tellyes, és tökéletes hatalmat en-
gedett *Möllendorf* Feldmarsalnak arra, hogy ma-
ga jó tettése és hadi dolgokban való esmérete
szerént intézze ottan a' dolgokat. Ezen királyi
akarathoz közönségessé tétele után mingyárt ki-
küldött a' nevezett vezér a' Frantzia tábornak

meg vizsgálására, 's leg ottan előbb nyomúlni parancsolta a' kórmánya alatt lévő seregeket. Hertzeg *Hohenlohe* Pfeddersheimba; *Lajos Ferdinánd* hertzeg, és *Pfau* Generál Wormátziába fogják főkvártélyaikat által tenni, ide fognak a' tábori magazinum és sütő kementzék is által vitettetni. A' hertzeg *Hohenlohe* eddig való tábora helyét a' *Möllendorf* corpora fogja el foglalni.

Lengyel Ország.

A' Lengyel revolutió a' Lithvániai nagy hertzezségben is tellyes mértékben ki ütött, és *Sapicha* hertzeg által intéztetik. Hogyha néhány Lengyel Országból jött leveleknek hihetünk, *Kaminieket* is ki fatsarták immár a' Lengyel revolutionisták az Oroszok kezekből, melly ha valósággal úgy vólna, avagy lehetne, így olztán, semmi közben vetés nem vólna a' Lengyelek és Törökök közt, 's nem eggy könnyen lehetne a' Törököket az Oroszok ellen való hadakozástól megtartóztatni.

Ellenben, hogyha sem Török Országtól, sem másunnau semmi segítséget nem nyerendenek a' Sarmaták, (így neveztetnek a' Lengyelek régi őseikről a' Sarmatákról, a' kik nemtsak a' mostani Lengyel Országot, hanem az egész Duna és jeges tenger közt fekvő földet birták) jaj lessz nékik szegényeknek, az Oroszok haragja, a' Pruszusoknak meg sértetések, és Európa politicájának meg rontása, olly bosszút fognak rajtok állani, mellyről leg későbbi maradékaik sem felejtkezhetnek el. Lengyel Ország úgy körül vagy on három Európai nagy birodalom által vétettette, hogy abból senki sem ki nem jöhet, sem oda bé nem mehet, azoknak földjére való lépés nélkül. És így sokkal könnyebb Lengyel Országot blokirózni, mint Frantzia Országot. Ennekfelette az eggy Párisnak több ereje, több industriája, több fegyver készítő mihelye vagy on mint egész Len-

gyel Országának, 's bátor diadalmaskodtanak légyen is a' Lengyel insurgensek még eddig az Oroszokon és Prusszusokon; de ez a' győzedelem hasonló a' Pütkösti királysághoz, mivel ha az Orosz és Prusszus fejedelmek ellenek fogják egész erejüket fordítani, fölöstökömre sem lesznek nékiek a' *Kosciuskó* serege elegendő. A' minthogy már is 42 batalion és 50 escadron Prusszus marsirozik *Krakóvia* felé, 's a' mint hallatik, a' király önön maga fogja azokat kórmányozni, 60 ezer Oroszok vagynak mozdulásban, az Austriakusok is egynéhány ezerezen állanak *Krakóviától* nem messze strázsán. Öt, 's leg feljebb 8 hét múlva más dallón fognak a' Lengyelek tántzolni, és akkor annyi földet foglalnak el hazájokból a' meg sértetett hatalmasságok, a' mennyi nékiek tettzeni fog, nehezen hiszem, hogy a' nevét is megadják többé Lengyel Országának. Azon közben nagyon biztattyák magokat a' Sarmaták, egész bizodalmodokat a' Török segítségével helyheztesik, 's azt mondják, hogy vaknak, ezze veszetnek kellene a' *Konstántzinápolyi Divánnak* lenni, hogyha most nem élnének az alkalmatossággal az Orosz birodalomnak meg aláztatására, a' melly, ha Lengyel Országának birtokával szaporodhatna, egynéhány elztendő múlva ki nyomná az Osmánokat Európából. Meg válik idővel miként fordul a' dolog, szerentsések lesznek, hogyha reménységekben meg nem fognak tsalatkozni.

A' *Warsóviai* újjabb levelek ekként adják elő Lengyel Országának jelenvaló körülállásait: — Itten, t. i. *Warsóviában*, még most is minden buzdulásban vagyon az Oroszokon vett győzedelem miatt, 's azt gondollya, hogy az által hasznosan szolgált hazájának. Sok értelmes és messze látó lakosok más értelemmel vagynak, 's kívánnák az Oroszokat vissza, az előbbi tsendességnek vissza szereztesére. Az ide való, az az, *Warsóviai* újság levelek is ki hirdették a' *Kosciuskó* *Krakóviában* készitetett manifestumát, melly tely-

Iyes a' szomszéd fejedelmeket martzongó ki fejezésekkel. Ezen kívül két proclamációt tétetett a' *Warsóviai* interimalis Tanács közönségessé, mellynek égyikében *Kosciuskó Taddének* adattatik által a' nemzeti hadi seregnek fő kórmányozása, a' másikkban pedig égyességre, 's hazájának a' meg erőltetésig való védelmezésére serkentetik a' nemzet. Az Ország igazgatásának formája egészen a' *Warsóviai* 1791-dik esztendőben készített új constitutió kaptájára vagyon üttetve. Az elfogatott Oroszok forditattak a' város erősségeinek meg jobbitatására. *Kosciuskó* Generál igen buzgó vallású embernek lenni mutattya magát, szüntelen feszületet hord magánál, melly előtt az alatta lévő seregeknek láttára le térdepelvén, áhétatossan szokott imádkozni. Kiváltképen pedig akkor mivel ezt, midőn tsatára készül, 's mindenkor azzal biztattya az alatta valókat, hogy őket szerentséssékké teszik az egek. A' minthogy rendkívül való tekintetet és bizodalmat is szerzett magának ez által a' kösség előtt, kik közzül seregenként esküfznek zászlója alá.

Béts.

E' folyó hólnapnak 15-dik napján tétetett az Alsó Austriai kórmány szék egy jelentést közönségessé, mellyben az adatik a' Publicumnak tudtára, hogy sok hamis niderlándi, avagy koronás tallérok és forintok forogjanak a' nép közt, mellyeket leg inkább az által lehet a' valóságos és jó koronás talléroktól és forintoktól meg különböztetni, hogy ezeknél sokkal könnyebbek, a' karimaira metzett betük sokkal homályosabbak, egymásba folytak, e' mellett nem valóságos ezüst, hanem tsak tzin pengések vagyon, nem is lehet másképen, mivel fejer rézből vagynak verettve.

Minthogy naponként mind jobban jobban nevezkedik a' lábbelinek, következésképen minden bőrből készített szokott dolgoknak és szerzőmöknek az árra: ahoz képest nemcsak az Austriai örökös tartományokban, hanem Magyar és Erdély Országokban is tiltatik, itten, a' jelenvaló hónapnak 16 ik napján költ Cs. K. parantsolat által az ökör, juh, ketske és ló készületlen, és ki készítettett bőröknek más idegen tartományokba való ki vitése.

Inspruckban, Tyrolisnak fő és anya városában nagy föld indulás tapasztaltatott *Májusnak* 12 dik napján 12 óra előtt egynéhány secundákkal. A föld indulás alatt, melly meg lehető harogással ment végbe, szörnyűképen ordítottak a' kutyák, a' házi szárnyas állatok pedig, u. m. galambok, tyúk, reczék, lúdak s. a. t. keserve sen kiáltottak. Noha régtől fogva nem vólt ennél nagyobb föld indulás ezen a' földön, még is mindazáltal semmi ollyas kárt nem okozott égyebet, hanem hogy imitt amott meg repedeztek a' házaknak köfalai.

Magyar Ország.

Kettős isteni ostor láttatik ebben az esztendőben szegény Magyar hazánkat nyomni, u. m. a' rendkívül való nagy szárazság; és a' gyakori gyúlladások. Minden környékről jött leveleimben ezt a' panaszt olvasom, hogy múlt Februaristól fogva, vagy tellyességgel semmi, vagy igen kevés eső vólt, hogy a' nagy szárazság miatt az őszi vetések ki nem hányhatták jól a' kalászokat, hogy már is meg sárgúttak, hogy a' szénát termő réteken a' füvek töveikről mind ki égtek, hogy sok helyeken szénázni, 's a' hol szénánints szalmázni kelletik a' barmokat; hogy a' tavaszi terméshez, leg kevesebb reménység sem lehet; hogy a' kerti vetemények, a' hol nem öntöztek, egészen semmivé lettek, azoknak pedig, a' mellyek öntözés által termesztettek, rossz

szek, 's kevés tápláló nedvességek vagyon; és hogy már is nagyon fel emeltetett a' piatzokon a' gabonának, és tavaszi termésnek az árja. Hanemha az egek' tsatornái meg nyilándanak, és bőv essővel meg öntözéndik szomjúhozó földeinket, mind magunknak, mind barmainknak rendkívül való szükségre kelletik jutnunk.

Második ostor, a' gyakorta való gyúlladások. A' leg idősebb emberek sem emlékeznek annyi tűzre, mint ebben az elztendőben már történt szegény hazánkban. *Szepes* Vármegyében, a' mint egygy érdemes barátom jelenti, egynéhány helységek tsak nem egészlen pórrá égtenek. — *Poprádban* 52, *Mathejoczon* 83, *Lethanfalván* 54, *Machalfalván* 13 házak emészttettek meg a' tűz által, ennekfelette a' *Káposztafalvi*, *Lethanfalvi*, 's több helységbeli erdők áldozattyaivá löttenek a' kégyetlen *Vulcanusnak*. Mi legyen ezen gyakorta való gyúlladásnak valóságos oka, nem tudatik, némellyek a' szárazságnak, mások a' gonosz gyújtogatóknak, sokan a' gondviseletlenségnek tulajdonittyák. Hogy a' napnak hévsége gyújtaná meg az épületeket, nem gondolhatni, mert így Asiában, 's Afrikában, nevezetesen Egyiptomban, a' hol *Aprilistől* fogva egészlen *Octoberig* semmi essözések nem szoktak lenni, és a' széna 's gabona termő földek a' *Nilus* vizének ki áradása által öntöztetnek meg, 's tétetnek termékénnyé, minden városoknak és faluknak porrá 's hamúvá kelene égettetni a' napnak szörnyű hévsége által. Tehát rész szerént a' gondviseletlenség, rész szerént pedig az irigység okozzák hazánkban a' mostani sok gyúlladásokat.

* * *

Jelentés az érdemes közönséghez.

Mostanában jött ki *Pesten* egygy illyen titulusú könyv: *Farkas András pokoibeli utazása.* —

Ezen könyvnek elején egy applausus vagyon az én nevem alatt; de a' mellyet én soha nem irtam, 's nem is irhatok, egy olyan alávaló és hazugsággal tellyes könyvről. Hanem *Farkas Andrásnak* sok erőltetésére, tudván az ő állapottját, és szándékját, 's egynéhány árkust könyvéből meg nézegetvén, imé ezen verseket irtam:

„ Versedet, mint kértél, olvasám Batátom!
 'S hogy szegény vagy minden betűidbe látom.
 „ De orvoslásodra niots más tehetségem,
 „ *Csak szánlak*, ez az én minden segítségem.
 „ Olztán a' Múzsáknál érted így instállok:
 (Mihelyt szerentsém lesz udvarolni nállók)
 „ Múzsák szánnyátok meg ez ifú Poétát,
 „ Kössetek fejére *Hellebor'* bokkrétát.
 „ 'S gyógyúlni küldjétek bé *Antitzirába*,
 „ A' néki szükséges Akadémiába.
 „ Mit is használhatna Götting, Hála, 's Dresda?
 „ Antitzira néki a' leg jobb Betthesda.
 „ Majd onnan bárkádba fogadd bé *Apolló!*
 „ Mit károg 's repdes künn ez az éhes holió ?

Farkas András következőképen maga affingálta nékem azon applausust, mellyet már most mint tsupa *errátát* úgy méltóztasson nézni az érdemes közönség; és ezen ide irt versekkel jobbitta meg; 's égyfzersmind hitesse el felőlem álhatatossan, hogy én a' feketét fejérnek nem mondom, és hogy inkább vágnám a' követ *Filoxenessel*, minthogy a' *Farkas András* verseit ditsérném. *Kováts József, N. Körösi Pr.*